

Sekretariat projektu:
Stowarzyszenie Ekopsychologia
ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn
tel. +48 785 341 089
biuro@porozumieniekarpackie.pl
www.porozumieniekarpackie.pl

KARPACKI MODEL PARTYCYPACJI – UCZESTNICZĘ, KREUJĘ, DECYDUJĘ

RAPORT

ze spotkania Rady Konsultacyjnej Gminy Przemysł

I. Data i miejsce spotkania:

II Spotkanie Rady Konsultacyjnej Gminy Przemysł odbyło się 28 lipca br. (wtorek) w sali narad Urzędu Gminy w Przemysłu.

II. Temat spotkania:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020 – kolejny etap prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Przemysł, poświęcony był diagnozie problemów społecznych, grupowaniu i ostatecznym nazwaniu problemów oraz ustaleniu hierarchii ważności problemów.

III. Liczba uczestników:

W spotkaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Przemysł: Stowarzyszenia Animatorów Trzeźwości w Przemysłu, Przemyskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział im. M.Orłowicza w Przemysłu, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej – ZO w Przemysłu, Stowarzyszenia „Amicus Cogito” w Grochowcach oraz mieszkańcy Gminy. Łącznie wg. listy obecności – 19 osób.

IV. Program Spotkania:

Rada Konsultacyjna pracując nad diagnozą zaplanowała przedstawić poszczególne obszary społeczne, które podlegają opracowaniu diagnozy:

1. OSOBY STARSZE.
2. BEZROBOCIE.
3. DZIECI I MŁODZIEŻ.
4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.
5. UBÓSTWO.

V. Nad czym pracowali uczestnicy spotkania? Jakie wnioski z tego płynęły?

Pochylnono się nad problemami **osób starszych, osób bezrobotnych, niepełnosprawnych**, które najbardziej są zagrożone wykluczeniem społecznym. Poświęcono też wiele uwagi **kondycji rodziny, dzieciom i młodzieży**; zwracając uwagę na zanik więzi rodzinnych, zmianę struktury rodziny z wielopokoleniowej na... niekiedy; rodzinę niepełną, w związku z rozbięciem rodziny oraz wyjazdami zagranicznymi „za pracą”. Wskazano na przyczyny nieporadności wychowawczo-opiekuńczej wielu rodzin, tkwiących w poczuciu beznadziejności sytuacji rodziny w związku z niskimi dochodami, funkcjonowaniem tych rodzin poniżej granicy minimum socjalnego, co warunkuje hierarchię zaspokajania potrzeb. Brak odniesień do wartości i autorytetów w rodzinach dodatkowo osłabia motywację dzieci do rozwoju i nauki. Łatwiej też w takich rodzinach o postawy roszczeniowe i sytuacje konfliktowe, brak właściwej komunikacji i porozumienia, ucieczkę w nierealny świat internetu i mediów, które zamiast pomagać w rozwoju i budowaniu kontaktów i porozumienia, najczęściej oddalają ludzi od siebie. Zwrócono też uwagę

Sekretariat projektu:
Stowarzyszenie Ekopsychologia
ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn
tel. +48 785 341 089
biuro@porozumieniekarpackie.pl
www.porozumieniekarpackie.pl

KARPACKI MODEL PARTYCYPACJI – UCZESTNICZĘ, KREUJĘ, DECYDUJĘ

na skromną ofertę Samorządowej Karty Dużej Rodziny w naszej Gminie, w stosunku do tego co oferuje swoim mieszkańcom Miasto Przemyśl. Również wskazano, że na terenie Gminy nie ma praktycznie oferty kulturalnej, rekreacyjno-turystycznej oraz edukacyjnej, a istnieją trudności materialne uczniów i ich rodzin, np. w zakresie zabezpieczenia środków finansowych na koszty uczestnictwa w wycieczkach szkolnych i „zielonych szkołach”. Wobec wymagań do szkół dotyczących pełnienia funkcji edukacyjno-wychowawczych na najwyższym poziomie, dyskutowano o konieczności motywowania nauczycieli i wychowawców do prowadzenia dodatkowych zajęć rozwijających pasje i talenty uczniów oraz konieczności nieustannego podnoszenia kompetencji nauczycieli i wychowawców. Nie bez znaczenia jest też tutaj realizacja funkcji profilaktycznych przez szkołę we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która doprowadziła aktualnie do realizacji zadań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży i ich rodzin poprzez system „kaskadowych” programów profilaktycznych adresowanych do uczniów i ich wychowawców we wszystkich IV i VI klasach szkoły podstawowej oraz we wszystkich I i II klasach gimnazjalnych.

Analiza statystyczna bezrobocia, demografii oraz zasobów pomocy społecznej w latach 2012-2015 – potwierdza jedynie ww. spostrzeżenia.

Budując „**drzewo problemów**” Gminy Przemyśl, przyglądając się przyczynom i skutkom tych problemów, wskazano na główny problem, jakim jest **ciągle pogłębiające się uzależnienie osób i rodzin od Pomocy Społecznej**. To wynik m.in. obowiązującego systemu prawa, uregulowań ustawy o pomocy społecznej, gdzie różnorodność form pomocy finansowej oraz struktura organizacyjno-administracyjna funkcjonowania Pomocy Społecznej, generują wysokie koszty przyznawania świadczeń pieniężnych, czasochłonność tego procesu oraz niską efektywność pomocy w sferze motywowania i wsparcia rodzin w kierunku pozytywnych zmian ukierunkowanych na usamodzielnienie się rodzin. Nadmiernie rozwinięta biurokracja w tym zakresie, dodatkowe obciążenia związane z sprawozdawczością i kolejnymi, niezliczonymi analizami i informacjami, żądanymi przez instytucje i organy wyższego stopnia, to kolejna bariera efektywności Pomocy Społecznej. Konkluzja tych wniosków, to: „Pomoc Społeczna zamiast zajmować się potrzebującymi pomocy... zajmuje się sobą”. Skutkiem takiej sytuacji jest też; wyuczona bezradność klientów Pomocy Społecznej oraz „pseudozaradność” w zdobywaniu różnych form Pomocy w różnych instytucjach. Za tym zaś idzie... wybór postawy zaniechania w staraniach o pracę, która najczęściej „się nie oplaca” oraz „kombinowanie” jako najskuteczniejsza taktyka umożliwiająca przetrwanie rodziny, mimo jej trudnej sytuacji materialnej.

Kolejnym, bolesnym problemem jest **bezrobocie zarejestrowane i nieujawnione**. Jego rozwiązanie nie jest możliwe bez zmiany sytuacji na rynku pracy... i to po stronie pracowników jak i pracodawców. Wskazano na wysokie koszty pracy, niskie kwalifikacje i umiejętności zawodowe kandydatów do pracy oraz niską motywację do podjęcia pracy, jej nieopłacalność, ale też brak motywacji do podejmowania wysiłku na rzecz rozwoju zawodowego, przekwalifikowania. Chociaż istnieje grupa osób, zwłaszcza młodych zmotywowanych i zdeterminowanych do wyjazdu za granicę w celu poszukiwania pracy. Ta motywacja bierze się z przekonania, że za granicą można więcej zarobić.

Zanik więzi rodzinnych, to trzeci zasadniczy problem, którego źródło dopatrzono się w globalizacji i uniwersalizmie społeczeństw, co ma ogromny wpływ na postawy; komercja i konsumpcjonizm przesłaniają tradycyjne wartości, zachęcają do łatwych wyborów; „bardziej mieć niż być”. A brak świadomego wychowania i odpowiedzialności dopełnia ten obraz, dając niekiedy

Sekretariat projektu:
Stowarzyszenie Ekopsychologia
ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn
tel. +48 785 341 089
biuro@porozumieniekarpackie.pl
www.porozumieniekarpackie.pl

KARPACKI MODEL PARTYCYPACJI – UCZESTNICZĘ, KREUJĘ, DECYDUJĘ

w rodzinie łatwe usprawiedliwienia dla zaniechań, stawiania granic w procesie wychowawczym, braku wzajemnego szacunku, odpowiedniej komunikacji i braku autorytetów.

Widzimy więc skutki tych problemów w niekorzystnych zjawiskach społecznych, takich jak; dysfunkcje rodzinne, przemoc i alkoholizm oraz nadmierne spożywanie napojów alkoholowych, konflikty międzypokoleniowe, eurosieroctwo, niezaradność opiekuńczo-wychowawcza, rozpad rodzin, mała aktywność społeczna, brak poczucia wspólnoty, brak poczucia wpływu na zmiany osobiste oraz w lokalnych środowiskach tj. w szkole, wiosce, Gminie.

VI. Opisać rezultaty – co wynika z dotychczasowych działań, co dały spotkania?

Opracowano „**drzewo problemów**” Gminy Przemyśl, przyglądając się **przyczynom** i **skutkom** tych problemów, wskazano na główny problem, jakim jest **ciągle pogłębiające się uzależnienie osób i rodzin od Pomocy Społecznej**. To wynik m.in. obowiązującego systemu prawa, uregulowań ustawy o pomocy społecznej, gdzie różnorodność form pomocy finansowej oraz struktura organizacyjno-administracyjna funkcjonowania Pomocy Społecznej, generują wysokie koszty przyznawania świadczeń pieniężnych, czasochłonność tego procesu oraz niską efektywność pomocy w sferze motywowania i wsparcia rodzin w kierunku pozytywnych zmian ukierunkowanych na usamodzielnienie się rodzin. Nadmiernie rozwinięta biurokracja w tym zakresie, dodatkowe obciążenia związane z sprawozdawczością i kolejnymi, niezliczonymi analizami i informacjami, żądanymi przez instytucje i organy wyższego stopnia, to kolejna bariera efektywności Pomocy Społecznej. Konkluzja tych wniosków, to: „Pomoc Społeczna zamiast zajmować się potrzebującymi pomocy... zajmuje się sobą”. Skutkiem takiej sytuacji jest też; wyuczona bezradność klientów Pomocy Społecznej oraz „pseudozaradność” w zdobywaniu różnych form Pomocy w różnych instytucjach. Za tym zaś idzie... wybór postawy zaniechania w staraniach o pracę, która najczęściej „się nie oplaca” oraz „kombinowanie” jako najskuteczniejsza taktyka umożliwiająca przetrwanie rodziny, mimo jej trudnej sytuacji materialnej.

Kolejnym, bolesnym problemem jest **bezrobocie zarejestrowane i nieujawnione**. Jego rozwiązanie nie jest możliwe bez zmiany sytuacji na rynku pracy... i to po stronie pracowników jak i pracodawców. Wskazano na wysokie koszty pracy, niskie kwalifikacje i umiejętności zawodowe kandydatów do pracy oraz niską motywację do podjęcia pracy, jej nieopłacalność, ale też brak motywacji do podejmowania wysiłku na rzecz rozwoju zawodowego, przekwalifikowania. Chociaż istnieje grupa osób, zwłaszcza młodych zmotywowanych i zdeterminowanych do wyjazdu za granicę w celu poszukiwania pracy. Ta motywacja bierze się z przekonania, że za granicą można więcej zarobić.

Zanik więzi rodzinnych, to trzeci zasadniczy problem, którego źródło dopatrzono się w globalizacji i uniwersalizmie społeczeństw, co ma ogromny wpływ na postawy; komercja i konsumpcjonizm przesłaniają tradycyjne wartości, zachęcają do łatwych wyborów; „bardziej mieć niż być”. A brak świadomego wychowania i odpowiedzialności dopełnia ten obraz, dając niekiedy w rodzinie łatwe usprawiedliwienia dla zaniechań, stawiania granic w procesie wychowawczym, braku wzajemnego szacunku, odpowiedniej komunikacji i braku autorytetów.

Widzimy więc skutki tych problemów w niekorzystnych zjawiskach społecznych, takich jak; dysfunkcje rodzinne, przemoc i alkoholizm oraz nadmierne spożywanie napojów alkoholowych, konflikty międzypokoleniowe, eurosieroctwo, niezaradność opiekuńczo-wychowawcza, rozpad rodzin, mała aktywność społeczna, brak poczucia wspólnoty, brak poczucia wpływu na zmiany osobiste oraz w lokalnych środowiskach tj. w szkole, wiosce, Gminie.

Sekretariat projektu:
Stowarzyszenie Ekopsychologia
ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn
tel. +48 785 341 089
biuro@porozumieniekarpackie.pl
www.porozumieniekarpackie.pl

KARPACKI MODEL PARTYCYPACJI – UCZESTNICZĘ, KREUJĘ, DECYDUJĘ

OSOBY STARSZE

Szczegółowo przedstawiono ogólne trendy dotyczące starzenia się społeczeństwa, zjawisk temu towarzyszących i zagrożenia z nich płynące, które mogą mieć znaczenie dla tworzenia strategii. Wnioskiem głównie stawianym przez uczestników jest opieka środowiskowa i wzmacnianie więzi międzypokoleniowej. Ze względu na rosnące potrzeby aktywizacji osób starszych **rekomendowana jest głębsza analiza potrzeb osób starszych w tym zakresie, jak i możliwości zapewnienia rozwoju osób w wieku starszym. Ważna rola Uniwersytetu Trzeciego Wieku.**

BEZROBOCIE

Dane pozyskane z GOPS i Urzędu Pracy pozwalają na dokładną diagnozę ilościową. W trakcie ciekawej dyskusji pojawiło się wiele wątków i wniosków dotyczących sytuacji osób bezrobotnych, osób pracujących za granicą, zjawiska euro sieroctwa oraz sytuacji pracodawców - **rekomendowane pogłębienie analizy zjawiska euro sieroctwa - na ile jest istotne w gminie, jakie problemy społeczne się z tym wiążą. Kolejnym tematem wymagającym pogłębionej refleksji jest sytuacja pracodawców - aby wnioski płynące z dyskusji nie opierały się tylko na intuicji (być może słusznej) warto przedyskutować je z grupą przedsiębiorców.**

DZIECI I MŁODZIEŻ

Na szczególne wyróżnienie zasługuje opracowany przez Gminę i funkcjonujący już system programów profilaktycznych realizowany w szkole.

Rekomendowane badania ankietowe pokazujące aktualne trendy i zagrożenia w tym obszarze wśród dzieci i młodzieży, a także poszerzenie analizy diagnostycznej o dane dotyczące niewydolności wychowawczej w rodzinach pozostających pod opieką Ośrodka.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

W trakcie spotkania zaprezentowano szczegółowe dane ilościowe, a także zakres pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym. W ramach rekomendacji sugestia **o pogłębioną analizę potrzeb osób niepełnosprawnych w kontekście zasobów, którymi dysponuje gmina.**

UBÓSTWO

Pełne dane obrazujące ten obszar problematyki Społecznej na terenie Gminy Przemyśl – Zasoby Pomocy Społecznej w Gminie Przemyśl za 2014r.

VII. Jak realizacja projektu wpłynęła na zmianę w aspekcie współpracy samorządu lokalnego z mieszkańcami, co udało się dzięki projektowi zrobić?

Trwa utrwalanie wartości i zasadności partycypacyjnego budowania dokumentów o charakterze strategicznym na terenie Gminy Przemyśl. (proces)

Sekretariat projektu:
Stowarzyszenie Ekopsychologia
ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn
tel. +48 785 341 089
biuro@porozumieniekarpackie.pl
www.porozumieniekarpackie.pl

KARPACKI MODEL PARTYCYPACJI – UCZESTNICZĘ, KREUJĘ, DECYDUJĘ

VIII. Jak przejawia się wzrost współpracy samorządów lokalnych z mieszkańcami?

Aktualnie jeszcze niezadowolająco, ze względu na zbyt małą aktywność mieszkańców. Natomiast organy Gminy, pracownicy poszczególnych jednostek organizacyjnych, np. GOPS w Przemysłu; stwarzają warunki do tego rodzaju relacji i współpracy.

IX. Ustalono termin kolejnego spotkania na którym zajmiemy się wyborem problemów do rozwiązania, sformułujemy cele główne i wyznaczymy cele szczegółowe oraz zajmiemy się rozpoznaniem zasobów, dzięki którym będziemy mogli podjąć się rozwiązywania wybranych problemów.

**Koordinator
Rady Konsultacyjnej**
Ryszard Wołoszyn